

ПРЕС КЛИПИНГ

9. јануар 2019.

НАСЛОВИ

Регистром смањити сезонски рад на црно(стр.3)

Фијат и Железара и даље највећи извозници у Србији(стр.4)

Закон о запошљавању на "лизинг" мора на дораду, радници поново недовољно заштићени(стр.4)

Куповна моћ у Србији расте полако(стр.6)

Добри резултати Железаре, (не)оправдана бојазан од интервенције ЕУ(стр.7)

Регистром смањити сезонски рад на црно

Аутор: Марија Бракочевић

Сезонске раднике у Србији, од којих чак око 70.000 годишње буде илегално ангажовано у пољопривреди, у 2019. години изгледа очекују бољи дани. Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима ступио је на снагу, а пуштен је у рад и електронски портал Пореске управе захваљујући којем пољопривредни послодавци сада могу свакодневно да пријављују и одјављују раднике. За разлику од ранијег система, када су за те послове по раднику морали да утроше пет сати месечно, сада таква процедура траје не више од 10 минута, а њихова обавеза је да то ураде сваког дана до 10 часова, јер је једино до тада одјава прихватљива.

За један дан ангажовања радника трошкови пореза и доприноса постали су фиксни – око 300 динара, односно око 6.000 динара месечно за 20 дана ангажовања радника. Досад су месечни издаци послодавца на име пореза и доприноса по раднику у просеку износили 10.200 динара. Од 2019. сваки радник има право на пензијско и инвалидско и осигурање за случај повреде на раду. За време обављања сезонских послова неће бити избрисан са евиденције незапослених и, и даље ће имати право да прима накнаду из фонда за незапослене или социјалну помоћ. Добра вест је и то што ће на тај начин, електронским пријављивањем сезонца, Србија коначно добити регистар сезонских радника. То ће послодавцима убудуће олакшати проналажење нове радне снаге, а држави помоћи у сузбијању сиве економије.

У НАЛЕД-у, који је у сарадњи са Владом Србије и Немачком развојном агенцијом покренуо реформу система запошљавања сезонаца у пољопривреди, истичу да анализе показују да ће за период од пет година половина тренутног броја сезонских радника из неформалног сектора, а има их више од 30.000, као и чак 90 одсто сезонских радника пријављених путем уговора о привремено-повременим пословима (њих је око 3.000) бити пријављено преко е-портала захваљујући ниским трошковима и једноставној пријави радника.

– Трошкови послодаваца, као што су уплате пореза, доприноса и административни трошкови, смањиће се за трећину, од 316 евра годишње, колико су износили у доскорашњем систему на 226 евра са увођењем е-портала. Укупни буџетски приходи биће већи 15 милиона евра, а формална запосленост ће порастати за 33.000 радника. Они ће имати право на пензијско и инвалидско осигурање за случај повреде на раду, а и свим радницима ће тећи радни стаж – напомиње Тиса Чаушевић, из НАЛЕД-а, која води пројекат „Повећање прилика за запошљавање сезонских радника”.

Када је у Србији покренута реформа система запошљавања сезонских радника, суседна Хрватска већ је имала своје начине деловања у тој области, дајући послодавцима законске олакшице како би побољшали статус сезонских радника. Тамошњи радник може да обавља послове највише 90 дана у години, износ пореза и доприноса је фиксан, утврђује се на годишњем нивоу. Користи се систем ваучера који продаје Финансијска агенција, док сезонци купују образац који служи као уговор за више сезонских послова и на који се лепе ваучери за сваки дан рада.

– Наш систем је ипак напреднији јер је електронски и не захтева никакве додатне обавезе – ни за послодавца ни за сезонске раднике. Јер, у Хрватској држава унапред наплати своје ваучере, а само ангажовано лице мора накнадно да остварује своја права, иде у пензиони фонд и уписује допринос. Код нас је то урађено на електронски начин. Ангажовани радник ће одмах остварити своја права, а послодавац ће накнадно обавити уплату на месечном нивоу. У том смислу, наш

систем је праведнији и према сезонским радницима и према послодавцима – објашњава Сениша Секулић, аналитичар у Сектору за ИКТ Пореске управе.

Софтвер за пријаву сезонаца стартује око Божића

Од 7. јануара требало би да почне да ради софтвер за пријаву сезонских радника, најављују у НАЛЕД-у, подсећајући да ће послодавци попуњавати евиденциону пријаву која се налази на порталу сезонскирадници.gov.rs. Пријава мора да садржи најосновније податке о сезонском раднику – име и презиме, ЈМБГ и дане у којима ће он бити ангажован, односно запослен у току једног месеца. Софтвер је део пакета који ће омогућити пуну примену Закона о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима, који је усвојила скупштина 28. јуна прошле године. Како је предвиђено законом, послодавци ће имати обавезу да пријављују и одјављују сезонске раднике електронским путем Пореској управи и то првог дана ангажовања, а најкасније до 10 часова пре подне.

Фијат и Железара и даље највећи извозници у Србији

Вредност извоза 15 највећих извозника у Србији за 11 месеци прошле године била је 4,1 милијарда евра, а највећи извозници су Фијат Крајслер аутомобили (ФЦА) Србија, чији је извоз био 699,7 милиона евра, и ХБИС група, власник смедеревске Железаре, са извозом од 695,3 милиона евра, објавило је Министарство финансија. Нафтна индустрија Србије је на трећем месту са извозом од 436,5 милиона евра, следи Тигар тајерс из Пирота са извозом од 365,8 милиона евра.

На списку су и Роберт Бош из Београда са извозом 227 милиона евра, Петрохемија из Панчева са 199,8 милиона евра, Тетра пак из Београда са 191,1 милиона евра, Грундфос из Инђије са 187,5 милиона евра, Јура корпорација из Раче са 167 милиона евра, РТБ Бор са 165,7 милиона евра.

На том списку су Хемофарм из Вршца са 161,5 милиона евра извоза, Леони из Прокупља са 155,2 милиона евра, Хенкел са 152,3 милиона евра, Горење са 139,7 милиона евра и Викторија група са извозом од 119,8 милиона евра, преноси Бета.

Закон о запошљавању на "лизинг" мора на дораду, радници поново недовољно заштићени

Текст Закона о агенцијском запошљавању којим је, између осталог предвиђено да предузеће може да запосли до 10 одсто радника на "лизинг" или до 30 одсто уз посебну сагласност Министарства за рад, није добио позитивно мишљење чланова Социоекономског савета.

Иако није постигнут консензус у погледу садржине текста овог закона, у Уједињеним гранским синдикатима "Независност" очекују да ће Министарство за рад и запошљавање ускоро вратити

закон на дораду, да би у најбољем случају овај документ могао да уђе у скупштинску процедуру **до марта, евентуално априла ове године**.

Како у име синдиката "Независност" подсећа **Зоран Ристић**, уједно и члан радне групе за израду Закона о раду преко агенција за привремено запошљавање, у тексту закона дошло је до измена с којима се синдикат није сагласио.

"Промене се односе на законску примену, јер је закон у верзији која је ушла на јавну расправу требало да се примењује у року од шест месеци од дана ступања на снагу. Тај рок у новом тексту је продужен на девет месеци. У идеалном случају, ако нова одредба остане, можемо да очекујемо да се примењује тек у 2020. години", истиче Ристић.

Чланови Социоекономског савета нису одобрили примену текста закона (мишљење није обавезујуће), а највише је било спорно то што су промењене одредбе које су дефинисале ограничења у смислу процента људи који би могли да буду ангажовани преко агенција у односу на текст који је ушао у јавну расправу о самом нацрту, пише "Политика".

"После јавне расправе текст који је отишао Социоекономском савету на 'руке' је измењен и подразумевао је другачије одредбе. Пре свега, новим текстом **омогућено је правним лицима која запошљавају до 50 радника да практично у односу на број запослених ангажују и сто одсто радника преко агенција**. Дефинисана је и флексибилнија одредба која се односи на велике субјекте, на такав начин да је ограничење у запошљавању на само 10 процената сведено само на оне запослене који су у агенцији запослени на одређено време. Ако, међутим, агенција запошљава на одређено време, онда корисници услуга агенције могу да запосле такве људе у неограниченом броју и да се они не рачунају у ограничење које је дефинисано законом", напомиње Ристић.

Додатни камен спотицања односи се и на термин "сродни послови" у уводном делу закона, где су дефинисани основни појмови, па и шта се подразумева под сродним односно сличним пословима код послодавца.

"Упоредни радник је онај који обавља исте послове код послодавца и има исту плату као и онај који је ангажован на истом радном месту. У верзији која је ушла у јавну расправу било је истакнуто да је реч о истим и сличним пословима. Брисањем термина слични послови на инсистирање Америчке привредне коморе и Савета страних инвеститора добили смо текст у којем, по мени, уколико послодавац нема исте послове за раднике онда нема обавезу да тражи ни сличне послове за њих. Послодавац тако може да одређује зараду радника какву год пожели, а таква одредба закона омогућава послодавцима да укидају поједине послове и да те исте послове обављају радници запослени преко агенције", закључује Ристић.

Подсетимо да је Савез самосталних синдиката био против закона о агенцијском запошљавању у форми у којој је последњи пут био предложен, јер су у синдикату тврдили да ће радници на лизинг и даље бити недовољно заштићени.

Иначе, овај закон требало би да реши статус око 100.000 радника који до посла долазе искључиво уз посредовање готово 80 агенција. На тај начин би се решио и вишегодишњи правни вакуум условљен непостојањем прописа којим се регулише рад на лизинг.

Аутор: Политика, 021

Куповна моћ у Србији расте полако

С. БУЛАТОВИЋ

Потребно је најмање пет година да би наш стандард био значајније бољи. Рок би био довољан, ако би годишње привреда јачала око четири одсто

ГРАЂАНИ у тек започетој 2019. години могу да се надају малом расту стандарда, економисти кажу око четири одсто. Државне институције улазе са забраном запошљавања, али се "појачање" очекује у приватним редовима. Банкарима, верују стручњаци, немају оправдања да у предстојећој години обрачунавају веће камате. А докле је зајам повољан, цене квадрата у Србији - неће падати.

Да би се осетније повећао стандард људи, економиста Милојко Арсић напомиње да је потребно да прође бар пет година, у току којих ће реалне зараде из године у годину расти по стопи од око четири одсто. Зараде би у том случају кроз пет година имале за више од 20 одсто већу куповну моћ него сада.

- У еврима њихов раст могао би да буде нешто већи, и оне би достигле вредност до 550-600 евра - додаје Арсић. - Овакво повећање куповне моћи зарада је врло оптимистично и оно подразумева да се производња у наредних пет година повећава по стопи од 4,5-5 одсто, што ће бити тешко остваривао имајући у виду ниске инвестиције, слабе институције и споре структурне реформе. Запослени у сектору државе ће од почетка наредне године имати у просеку веће плате за девет одсто. Када је у питању државни сектор у наредној години не постоји оправдање за додатно повећање плата.

Има оправдања да се размотри повећање плата у јавним предузећима у којима оне нису расле од 2014. Али само за предузећа која добро послују и имају високе инвестиције, као и за оне запослене чије су плате ниже од тржишних, па се предузећа суочавају са одливом кадрова.

- У неким сегментима, попут здравства, биће потребно додатно запошљавање - верује Милојко Арсић. - У јавним предузећима постоји вишак неких категорија запослених, администрација, али и потреба за запошљавањем одређених кадрова, инжењара, информатичара, мајстора, како би се надоместио одлазак у иностранство, приватни сектор и пензионисање.

Камате су током 2018. на радост клијената, биле у паду. Професор Хасан Ханић, директор Београдске банкарске академије очекује да ће услови остати слични.

- У односу на текућу годину, у 2019. услови за узимања кредита, било стамбених, потрошачких и било којих других, неће се по мом мишљењу значајније променити - каже Ханић. - Очекујем да ће каматна стопа као цена кредита остати на приближно истом нивоу, пре свега зато што се може очекивати да ће стопа инфлације, која представља једну од најзначајних детерминанти каматне стопе, и у наредној години бити релативно ниска. С обзиром на очекивана макроекономска кретања и монетарну политику Народне банке, ни девизни курс не би требало да осцилира у већем опсегу. Нема довољно разлога да верујемо да ће на међународном тржишту новца доћи до значајнијих колебања која би могла да се одразе на тржиште кредита у нашој земљи. Наша привреда је, уопште узевши, постала знатно отпорнија на екстерне шокове.

НЕМА РАЗЛОГА ЗА ВЕЋЕ ПОРЕЗЕ

ПРОМЕЊЕН је читав сет пореских закона, а економисти верују да разлога за веће намете нема.

- Не постоје разлози за повећањем пореза у наредној години, јер ће фискална позиција Србије у наредној години бити добра - каже Милојко Арсић. - Штавише, могуће је да ће она бити нешто

боља него што је планирано, па би у том случају требало додатно смањити фискално оптерећење рада или повећати јавне инвестиције. Што се тиче осталих трошкова са економског становишта би било оправдано да се у наредним годинама постепено повећава цена електричне енергије, како би се обезбедила средства за инвестиције у повећање производње, али и заштиту животне средине.

Добри резултати Железаре, (не)оправдана бојазан од интервенције ЕУ АУТОР:Маја Ђурић

Председник Србије Александар Вучић каже да је план кинеског Хестила извоз од милион и 400 хиљада тона челика, али само "ако ЕУ то не спречи". Економисти сматрају да нема бојазни да ће Брисел повући мере, уколико се и држава и власник Железаре понашају у складу са прописима, не дамpingују цене и на тржиште Европе пласирају искључиво српски челик.

Железара у Смедереву у 2018. години понела је сребрну медаљу - друго место међу 15 највећих извозника у земљи обезбедио јој је извоз вредан пуних 695 милиона евра.

Добрим резултатом хвали се и председник Србије, који губитке пре продаје, приписује својим претходницима. Забринут је, међутим и за будућност у којој би ЕУ могла да стане на пут већем извозу челика.

"За Железару коју сте нам оставили празну, где смо губили 12 милиона долара на месечном нивоу, више не плаћамо ништа, зарађујемо. Железара је милион и 50 хиљада тона ове године произвођила, а хоће милион и 400 хиљада тона следеће године, ако нас Европска унија не спречи у томе. Је л' ви људи разумете о чему ми причамо? Причамо о стравичној разлици", рекао је Вучић недавно.

Европска унија са пажњом прати целокупно европско тржиште челика, па тако и појединачна тржишта у земљама које нису чланице ЕУ.

Од доласка кинеског Хестила у Смедерево, забринути су и у Европском удружењу индустрије челика - Еурофер, због страха да би се преко Смедерева вршио реекспорт кинеских производа. Али, питање је: да ли у актуелној ситуацији ЕУ има разлога за интервенцију?

"Наш капацитет прављења гвожђа је 2,2 милиона тона, а ваљања је око милион и 400, тако да се то лако да видети да ли долази нешто па се претвара у 'кобајаги' домаћи производ. Тако да нама остају још једино три ризика: да не субвенционисемо и на други начин помажемо од стране државе Железару, јер би то било супротно прописима, друго да не користимо дампиншке цене при продаји у Европској унији и да не дозволимо да неки транзит се појави као да је наш производ", рекао је саветник за страна улагања Милан Ковачевић.

Саговорник Н1 додаје: уколико би се утврдило супротно, Србија би добила пенале, а челик не би био први производ, јер су, како подсећа Ковачевић, слични пенали уследили и на шећер који је Србија пласирала на тржиште ЕУ. Наводи да треба бити опрезан, за земљу је од изузетног значаја да сачува присутност на европском тржишту.

Упркос изјавама српских званичника, из Европске уније нема званичних информација о томе да ли ће ЕУ заиста предузети неке мере и створити препреке за извоз челика из смедеревске Железаре.

Ипак, треба подсетити да је Брисел - тек неколико дана након што је Хестил преузео Жележару - покренуо истрагу, због дампинг цена и бојазни да би преко Србије на европско тржиште могла да се "слије" велика количина кинеског, јефтиног челика.

Да Европа нерадо гледа на долазак кинеских инвеститора у земље Западног Балкана, јасно је истакао и комесар за проширење - Јоханес Хан, који каже да би Пекинг могао да од будућих земаља чланица направи "тројанске коње".